

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4036/2024
13.05.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Урош Љ. Тетеновић, адвокат из ..., против туженог ФЦА Србија д.о.о. Крагујевац, чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 760/24 од 27.08.2024. године, у седници одржаној 13.05.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 760/24 од 27.08.2024. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 953/22 од 20.12.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се решење туженог без броја од 02.07.2022. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду ... од 25.07.2012. године, са припадајућим анексима, поништи као незаконито и да се обавезе тужени да тужиоца позове на рад и распореди на одговарајуће послове сходно стручној спреми и способностима тужиоца, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 275.400,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 760/24 од 27.08.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка,

погрешне примене материјалног права и непотпуно и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а битна повреда из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. истог закона, на коју тужилац у ревизији указује, није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време, на радном месту ... у организационој целини Индустријска безбедност, на основу уговора о раду ... од 25.07.2012. године и припадајућих анекса. Тужени је 21.06.2022. године, донео Програм решавања вишка запослених, у коме је навео да се послодавац, протеклих неколико година, суочава са значајним падом производње модела Фијат 500 Л, услед смањене тражње за овим моделом, који је тренутно и једини модел који се производи у производном програму послодавца, због чега је послодавац морао да организује пословање на начин да су запослени већи део протеклих година били на плаћеном одсуству услед прекида рада, односно смањења обима рада до кога је дошло без кривице запосленог. На пад производње утицало је више фактора, међу њима повећање цене материјала, несташица појединих компоненти за производњу и ратних сукоба на простору Украјине који утиче на потражњу, а потражња на производни процес. Услед наведених економских, организационих и технолошких промена одређени послови су укинати, између осталог и послови које је тужилац обављао, односно послови ... у организационој целини Индустријска безбедност. У време доношења Програма решавања вишка запослених код туженог је било 2013 запослених лица на неодређено време, а из наведених разлога је престала потреба за радом 1541 запослених на неодређено време. Након прибављања мишљења Националне службе за запошљавање и репрезентативног синдиката СО „Самостални синдикат Фијат аутомобили Србије“, тужени је утврдио списак запослених за чијим радом је престала потреба на основу вишка, на коме је био и тужилац. Послодавац је анализирајући могућност примене мера за ново запошљавање лица која су утврђена као вишак утврдио да постоји могућност запошљавања код другог послодавца у иностранству на одређено време, за које је потребна сагласност запосленог. Запослени су 12.05.2022. године обавештени о могућности да се пријаве за меру заснивања радног односа код послодавца у иностранству до 20.06.2022. године, а тужилац се није пријавио за ту меру. Тужени је 21.06.2022. године усвојио Правилник о организацији и систематизацији радних места, којим радно место ... у организационој целини Индустријска безбедност није систематизовано. Тужиоцу је, побијаним решењем од 02.07.2022. године отказан уговор о раду са припадајућим анексима из разлога прописаних одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, јер је услед технолошких, економских и организационих промена утврђених Програмом престала потреба за радом запосленог, а послодавац није у могућности да обезбеди неку од законом прописаних мера из члана 155. став 1.

тачка 5. Закона о раду, па је запосленом исплаћена отпремнина у износу од 834.915,92 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца одбили, применом одредбе члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 са изменама и допунама) имајући у виду да је радно место на које је тужилац био распоређен укинута и да тужени није у могућности да га распореди на неко друго одговарајуће радно место, а због организационих, економских и технолошких промена код туженог због којих је поступак утврђивања вишка запослених спроведен у свему у смислу одредби чланова 153. – 155. истог закона.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. На основу одредбе члана 158. став 1. истог закона, послодавац је дужан да, пре отказа уговора о раду у смислу члана 179. став 5. тачка 1. тог закона, запосленом исплати отпремнину у складу са овим чланом.

У конкретном случају, услед економских, организационих и технолошких промена код туженог, укинута је радно место на које је тужилац био распоређен тако што су сви запослени на тој позицији оглашени технолошким вишком, а новим Правилником о организацији и систематизацији радних места, није предвиђено радно место на које је послодавац имао могућност да тужиоца распореди на основу његове стручне спреме, па је тужиоцу отказан уговор о раду и исплаћена му је отпремнина. У поступку оцене законитости одлуке послодавца о престанку радног односа запосленом, суд цени да ли је послодавац спровео законом прописани поступак, уз поштовање права на заштиту запосленог коме престаје радни однос по том основу. Побито решење о отказу уговора о раду послодавац је донео у законито спроведеном поступку утврђивања вишка запослених, на основу донетог Програма у том смислу, имајући у виду да код туженог није постојало упражњено радно место на које је послодавац имао могућност да тужиоца распореди нити је он указао на постојање таквог радног места. При том, суд не може да цени целисходност Правилника о систематизацији радних места и разлоге због којих је неко радно место код послодавца укинута, у смислу оправданости одлуке о укидању радног места на које тужилац био распоређен.

Наводи ревизије тужиоца којима указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање су без утицаја на одлучивање имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај.

Имајући у виду да тужилац неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова састава ревизије је одбијен јер тужилац није успео у поступку по ревизији, као и захтев туженог за састав одговора на ревизију јер ови трошкови нису били потреби у поступку одлучивања по ревизији.

На основу одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. и 154. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**